Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a digitálistartalom-szolgáltatásra irányuló szerződések egyes vonatkozásairól

[COM(2015) 634 final – 2015/0287 (COD)]

és

Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre az áruk internetes és egyéb távértékesítésére irányuló szerződések egyes vonatkozásairól

[COM(2015) 635 final – 2015/0288 (COD)]

(2016/C 264/07)

Előadó: Jorge PEGADO LIZ

2016. január 18-án a Tanács és 2016. január 21-én az Európai Parlament úgy határozott, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés 114. cikke alapján kikérik az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a digitálistartalom-szolgáltatásra irányuló szerződések egyes vonatkozásairól

[COM(2015) 634 final – 2015/0287 (COD)]

és

Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre az áruk internetes és egyéb távértékesítésére irányuló szerződések egyes vonatkozásairól

[COM(2015) 635 final – 2015/0288 (COD)].

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Egységes piac, termelés és fogyasztás” szekció 2016. április 13-án elfogadta véleményét.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság a 2016. április 27–28-án tartott, 516. plenáris ülésén (a 2016. április 27-i ülésnapon) 146 szavazattal 61 ellenében, 44 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. **Következtetések és ajánlások**

1.1. Az EGSZB egyetért azzal, hogy szükséges és időszerű, hogy szabályozzanak bizonyos, az Európai Bizottság közleményében (COM(2015) 633 final) felsorolt területeket, különösen azokat, amelyek a digitálistartalom-szolgáltatásra irányuló szerződések egyes vonatkozásairól szóló irányelvjavaslatban szerepelnek.

1.2. Az EGSZB mindazonáltal úgy véli, hogy más (meg is nevezett) tényezők sokkal fontosabbak, mint a tárgyi eszközök online értékesítésére irányuló szerződések szerződési jogainak szabályozása, továbbá meghatározóbbak és nagyobb prioritást élveznek azoknak a céloknak az elérése szempontjából, amelyeket az Európai Bizottság maga elé tűz a digitális egységes piac kialakítása kapcsán. Ezenkívül ezek a tényezők fontosabb akadályokat jelentenek a határokon átnyúló kereskedelem fejlődése előtt is.

1.3. A tárgyalt kérdések kapcsán az EGSZB nem ért egyet az Európai Bizottság által megjelölt jogalappal, és ellenzi, hogy az az EUMSZ 169. cikke legyen.

1.4. Az elfogadásra kerülő eszközöknek elvileg minimális harmonizációt megkövetelő irányelveken kell alapulniuk, amint az az említett cikk (2) bekezdésének a) pontjából és (4) bekezdéséből is következik, és amihez az európai jogalkotó eddig általában tartotta is magát.

1.5. Az EGSZB úgy véli, hogy az, hogy ezt a kérdéskört nem egyetlen jogszabállyal, hanem két irányelvvel szabályozzák, csak a sürgősség, illetve a digitális tartalmak online kereskedelmére vonatkozó szabályozás lehetőségének indokával elfogadható.

1.6. Úgy véli ezenkívül, hogy nem kellően indokolt az a választás, hogy célzott teljes harmonizációt alkalmaznak más megoldások, például az európai szerződésminta és uniós bizalmi jegy vagy az EUMSZ 169. cikke szerinti minimális harmonizáció – helyett.

1.7. Helyénvalóbbnak tartja, hogy a jelenleg az áruk internetes értékesítésére irányuló szabályokra vonatkozó javaslat által elkülönülten szabályozott területeket egyszerre és az 1999/44/EK irányelv (amelynek egyik fejezetét alkotják) felülvizsgálata idején a fogyasztói jogokra vonatkozó REFIT-eljárás keretében szabályozzák.

1.8. Az áruk internetes értékesítésére vonatkozó javaslattal egyébként az Európai Bizottság két rendszert hozott létre, mivel eltérően kezeli az áruk online és offline értékesítését, ami elfogadhatatlan.

1.9. Arra az esetre, ha az Európai Bizottság szándéka a jelenlegi formájában megerősítésre kerülne, az EGSZB egy sor javító szándékú javaslatot fogalmaz meg a javasolt cikkek kapcsán. Ezek célja, hogy ne gyengüljenek a fogyasztói jogok, és valóban magas szintű védelmet biztosítsunk, az EUMSZ előírásainak megfelelően.

1.10. Mindez különösen érvényes a digitális tartalmak értékesítésének szabályozására, amit az EGSZB prioritásnak tekint és amelynek kapcsán pragmatikus okokból elfogadja az Európai Bizottság által javasolt formát, a célzott maximális harmonizációt.

1.11. Ezen a területen azonban előrejelzési és ténymegállapításbeli hibák jelentkeznek, amelyek nem férnek össze a maximális harmonizációval, ami megoldhatatlan nehézségeket okoz az átültetés és az alkalmazás terén a tagállamok számára. Konkrét javaslatok egész sorával igyekszünk ezeket kijavítani.

2. **Bevezető: egy közlemény, két irányelvjavaslat**

2.1. A vizsgált közleménnyel az Európai Bizottság megteszi az első lépést az európai digitális egységes piaci stratégia végrehajtása terén ([1]), és létrehozza 2015. évi munkaprogramjának egyik legfontosabb eszközét ([2]). A javaslatot, amelynek célja „Európa-szerte jobb hozzáférés biztosítása az online javakhoz és szolgáltatásokhoz a fogyasztók és a vállalkozások számára”, az alábbi két jogalkotási eszköz alkotja:

a) egy javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a digitálistartalom-szolgáltatásra irányuló szerződések egyes vonatkozásairól,

b) egy javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre az áruk internetes és egyéb távértékesítésére irányuló szerződések egyes vonatkozásairól.

2.2. Mivel tudatában van annak, hogy rendszertani szempontból a két javaslat főbb szempontjai szorosan kapcsolódnak a fogyasztási cikkek adásvételéről szóló irányelvhez ([3]), az Európai Bizottság hangsúlyozza, hogy az említett dokumentumok „a lehető legkövetkezetesebbek”. Kifejti azonban, hogy „két jogalkotási eszköz elfogadását határozta el, tekintettel arra, hogy a digitális tartalom sajátosságai miatt számos kérdést másképpen kell szabályozni, mint az áruk esetében. A digitális tartalom gyors technológiai és kereskedelmi fejlődése továbbá szükségessé fogja tenni ezen irányelv alkalmazásának felülvizsgálatát”, amit elő fog segíteni „e rendelkezéseknek egyetlen jogi aktusba, nevezetesen a digitális tartalom szolgáltatásáról szóló irányelvbe foglalása”.

2.3. E két javaslattal az Európai Bizottság öt célt kíván elérni:

a) a szerződési jogok eltéréseiből adódó költségek csökkentése,

b) jogbiztonság a vállalatok számára,

c) a határokon átnyúló online vásárlás ösztönzése az EU-n belül,

d) a megszerzett digitális tartalom hibájából adódó károk csökkentése,

([1]) Az EGSZB véleménye: HL C 71., 2016.2.24., 65. o.
([2]) COM(2014) 910 final.
([3]) HL L 171., 1999.7.7., 12. o.

e) a fogyasztók és a vállalkozások érdekeinek általános egyensúlya és a mindennapi élet minőségének javítása.

2.4. Az Európai Bizottság úgy véli, hogy mindkét esetben a „célzott" harmonizáció a legmegfelelőbb módszer. Teljes mértékben összehangolásra kerülnek a digitális tartalom szolgáltatására és az áruk online értékesítésére vonatkozó szerződési szabályok, valamint a felek legfontosabb, a digitális tartalomszolgáltatásra és az áruk online értékesítésre vonatkozó szerződésből eredő kógens jogai és kötelezettségei. Ez a szerződések létrehozására, érvényességére vagy joghatására, ezen belül a szerződések felmondásának következményeire vonatkozó szabályokon (az áruk távértékesítéséről szóló irányelvjavaslat 1. cikkének (4) bekezdése), valamint a végrehajtás bizonyos szempontjain kívül az irányelvnek közel az összes intézkedését jelenti.

2.5. Az Európai Bizottság az alkalmazási kört szándékosan a vállalatok és fogyasztók közötti kapcsolatokra alkalmazandó szerződések jogára korlátozza, hogy – amint arra a hatásvizsgálatban (23. oldal) utal – ne legyenek arra mutató bizonyítékok, hogy a szerződési jog különbségei megakadályozzák az EU vállalkozásait abban, hogy más tagállamokból vásároljanak az interneten. Elismeri, hogy a kkv-k gyengébb, rosszabb alkupozícióban levő felekként szintén szembesülnek a szerződési jogokhoz kapcsolódó nehézségekkel, különösen a digitális tartalmak használata során. Különösen szem előtt tartva az érdekelt felek és a tagállamok által kifejezésre juttatott álláspontokat, az Európai Bizottság úgy határozott, hogy ezt a kérdést a digitális egységes piaci stratégiában bejelentett más kezdeményezések keretében vizsgálja.

2.6. A választott jogalkotási eszköz kapcsán az Európai Bizottság azzal indokolja azt, hogy rendelet helyett irányelvre tesz javaslatot, hogy meggyőződése, hogy az irányelvek a legmegfelelőbb eszközök, mivel szabad teret engednek a tagállamoknak a nemzeti jogba történő átültetés formáját illetően. Értelmezése szerint ez a lehetőség, ötvözve a fő fogyasztói jogok teljes körű és célzott harmonizációjával, megfelelő egyensúlyt fog teremteni a megfelelő szintű uniós fogyasztóvédelem és a vállalatok számára jelentősen kibővült lehetőségek között.

2.7. A tárgyalt irányelveket gazdasági szempontból az Európai Bizottság az alábbi feltételezésekkel indokolja:

a) az elektronikus kereskedelem európai piacában még jelentős kiaknázatlan növekedési potenciál rejlik;

b) a digitális egységes piac létrehozása további növekedést generál Európában;

c) az EU vállalkozásai fokozhatják versenyképességüket azzal, ha könnyebben értékesítenek a nemzeti piacok összességénél nagyobb piacon;

d) ha a fogyasztók egységes jogokkal rendelkeznének és magas szintű védelmet élveznének, akkor nagyobb bizalommal vásárolnának külföldön;

e) ha a szerződési joggal kapcsolatos akadályok megszűnnének, a határokon átnyúló online értékesítéssel foglalkozó vállalkozások száma mintegy 122 000-rel nőne. A határokon átnyúló kereskedelem az Európai Unión belül mintegy 1 milliárd euróval növekedhetne. Az online kiskereskedelmi verseny fokozódása valamennyi tagállamban kiskereskedelmi árcsökkenést fog eredményezni, uniós szinten átlagosan 0,25 %-os mértékben, ami az EU-ban közvetlenül növelni fogja a háztartások fogyasztását mintegy 18 milliárd euróval;

f) ezen túlmenően a termékek és szolgáltatások szélesebb skálája növeli a fogyasztói jólétet. 7,8–13 millió új fogyasztóval bővülhet a határokon átnyúló online vásárlók köre. Összességében az EU reál GDP-je várhatóan évente körülbelül 4 milliárd euróval fog nőni.

2.8. A feltételezett eredmények elérése érdekében azonban a javasolt két irányelv nem elegendő; azok egy nagyobb intézkedéscsomag részét képezik, amelyből az Európai Bizottság egyebek mellett az alábbiakat emeli ki:

a) javaslat az online tartalomszolgáltatások határokon átnyúló hordozhatóságáról szóló rendeletre,

b) kiváló minőségű, határokon átnyúló csomagkézbesítési szolgáltatások létrehozása,

c) a területi alapú tartalomkorlátozás megszüntetése,

d) az európai online vitarendezési platform ([4]) működésének megkezdése.

2.9. Végezetül az Európai Bizottság jelzi, hogy „most kell cselekednünk", amíg nem késő. A digitális tartalom tekintetében mindenfajta késedelem azzal a kockázattal jár, hogy olyan nemzeti jogszabályok alakulnak ki, amelyek töredezetté teszik az egységes piacot és akadályokat támasztanak a fogyasztók, valamint a beszállítók határokon átnyúló tranzakciókban történő részvétele elé.

3. **Általános megjegyzések**

3.1. Állítólag a csatolt hatásvizsgálati tanulmányban találhatók meg azok a gazdasági és pszichológiai természetű alapok, amelyek kimutatják a javasolt jogalkotási eszközök és az elektronikus kereskedelem volumenének növekedése közötti kapcsolatot, illetve azt, hogy ezek az eszközök európai szinten szükségszerűen hatással lesznek a növekedésre. A dokumentum részletes elemzése után sem állapíthatjuk meg azonban világosan és bizonyosan, hogy a kiindulási és az eredményül kapott adatok tökéletesen megbízhatóak, hogy más tényezők nem játszanak szerepet és nem befolyásolják ezeket, illetve hogy más lehetőségek nem járnának jobb eredményekkel.

3.1.1. Még ha tényként fogadjuk is el a kiindulási statisztikai adatokat, amelyek szerint az európai kereskedők 62 %-a (10. o.), azaz több mint 122 000 vállalat, illetve a fogyasztók több mint 13,5 %-a (13. o.), azaz mintegy további 8–13 millió fogyasztó – azaz összesen 70 millió vásárló – kezdene határokon átnyúló online tranzakciókat folytatni, amennyiben eltörölnék vagy csökkentenék a jelenleg hatályos rendszerből közvetlenül eredő akadályokat és többletköltségeket, mindennek alapján nem állapíthatjuk meg bizonyossággal, hogy ez a kereskedelemben milyen volumennövekedést eredményezne, vagy hogy ez igazolná, hogy ebből következően szükségszerűen és kizárólagos módon 0,03 %-osra becsült európai szintű GDP-növekedés származna, ami mintegy 4 milliárd eurót tesz ki. Ellenben bizonyos az, hogy minden vállalatnak átlagosan 7 000 eurót kellene költenie arra, hogy a szerződéses eszközöket az új rendszerhez igazítsa.

3.1.2. Másfelől ugyanez a tanulmány nem mutatja ki megfelelően számszerűsített módon azt, hogy további tényezők, például a nyelvi kérdés vagy az adózási rendszerek problémája, a széles sávú internetszolgáltatások minősége, költsége és elérhetősége, a csalás kockázata, az igazságszolgáltatási költségek, a fizetési módok biztonságossága, a kereskedők identitásának és becsületességének tanúsítása, a bírósági és bíróságon kívüli vitarendezési eljárások iránti bizalomhiány a jövőben is meghatározó módon befolyásolják-e az arra irányuló döntést, hogy valaki folytat-e határokon átnyúló online tranzakciót. Ezen tényezők befolyása akár nagyobb is lehet, mint a hatályos jogi rendszeré (amit a hatástanulmány 7. és azt követő, valamint 18. és azt követő oldalai írnak le).

3.1.2.1. Ennek kapcsán nagyon fontos, és emiatt az Európai Bizottság által megrendelt minden tanulmányban megemlítésre kerül a késedelem az átültetés terén és az alkalmazás nehézsége, valamint egyes, a 2013/11/EU irányelv ([5]) által létrehozott alternatív vitarendezési rendszerek hatástalansága olyan okok miatt, amelyek számos esetben kapcsolódnak a tagállamok pénzügyi eszközeinek hiányához, illetve főként az, hogy a 2016. február 15-én életbe lépett 524/2013/EU rendelet ([6]) által bevezetett és a digitális egységes piac működéséhez alapvető online vitarendezési rendszer láthatóan működésképtelen.

3.1.3. Szintén nem derül ki, hogy mekkora a relatív súlya a kereslet és a kínálat elaszticitásának a piaci telítettség kalkulációjában a tökéletes verseny viszonylatában, ami – bár tisztán elméleti hipotézis – alapvető a modell hitelességéhez. És akkor még nem is szóltunk a makrogazdasági politika külső tényezőiről, amelyek döntő módon meghatározzák a fogyasztók vásárlási döntéseit: ilyenek például a megszorító politikák következményei a keynesi típusú, fogyasztáson és beruházáson alapuló növekedési politikákkal szemben.

([4]) HL L 165., 2013.6.18., 1. o.
([5]) HL L 165., 2013.6.18.
([6]) Lásd az 5. lábjegyzetet.

3.1.4. Végezetül az Európai Bizottság elemzése a javasolt modellt emeli ki, és nem veszi megfelelőképpen figyelembe – összehasonlító elemzést lehetővé tevő módon – a lehetőségként megemlített további négy modell (hatáselemzés, 23. és azt követő oldalak) gazdasági következményeit, amelyek szintén hozzájárulnának ugyanezeknek az akadályoknak a megszüntetéséhez. Különösen az 5. lehetőségre igaz ez – önkéntes európai szerződésminta és uniós bizalmi jegy együttes alkalmazása (25. oldal), pedig ez egy kevéssé költséges, egyszerű és kevés bürokratikus teherrel járó megoldás (38. és azt követő oldalak), vagyis ez felelne meg a leginkább a „minőségi jogalkotás" csomag ([7]) és a REFIT ([8]) elveinek, ráadásul az előkészítő konzultációk során is támogatást kapott.

3.2. A teljes körű harmonizációt célzó irányelvek lehetőségének kiválasztása sem kerül megfelelően indokolásra. Az EGSZB már korábban is kijelentette, hogy az egységes piac működéséhez kapcsolódó témakörök harmonizációja kapcsán általában jobb a szükséges mértékben részletezett rendeleteket elfogadni; leszögezte azonban azt is, hogy különösen a fogyasztói jogokhoz kapcsolódó területeken a minimális harmonizációt célzó irányelveket részesíti előnyben, amint az az EUMSZ-ben kifejezésre juttatott elvből (169. cikk (4) bekezdés) is következik.

3.2.1. Ezzel szemben az EGSZB számos alkalommal foglalt állást az Európai Bizottságra az elmúlt évek során egyre inkább jellemző tendencia ellen, amely szerint maximális harmonizációt célzó irányelveket fogadott el, amelyek alacsony szintű védelmet nyújtottak és alig feleltek meg a piaci szereplők érdekeinek ([9]).

3.2.2. A vizsgált esetben az irányelvek nem foglalkoznak egy sor, mindenképpen harmonizálandó témával. Ilyen például az a kérdés, hogy kiskorúak hány éves koruktól köthetnek szerződést digitális környezetben (az adatvédelmi irányelv legutóbbi változata szerint ez 13 és 16 éves koruk között lehetséges), továbbá az online szerződésekben foglalt sajátos tisztességtelen feltételek kategóriáinak meghatározása, amelyeket a 93/13/EGK irányelv ([10]) nem szabályoz, vagy az a közelmúltban elterjedt gyakorlat, hogy egyes közösségi oldalakon valamely felelős platformra történő átirányítás nélkül használnak egy „fizess most" (*pay now*) feliratú gombot, illetve az a támogatandó gyakorlat, hogy egységes záradékot alkalmaznak a társszabályozásról.

3.3. Szintén nem kerül alátámasztásra az a döntés, hogy egy helyett két irányelv szülessen, pedig ez fölöslegesen megduplázza a jogi rendelkezéseket, nagyobb átültetési erőfeszítéseket követel meg az egyes tagállamok belső rendelkezéseivel való összhang érdekében, és fokozott jogértelmezési erőfeszítéseket kíván meg. Ez teljes mértékben elkerülhető lett volna, ha a tárgyi eszközök online értékesítéséről szóló irányelv szövegét vették volna alapul és az immateriális eszközök értékesítésének jellegzetességeit kivételekként rögzítették volna az alaprendszerben, hiszen nyilvánvaló, hogy az immateriális eszközök és a digitális tartalmak közötti különbség nem észlelhető, különösen akkor, ha azok kapcsolódnak egymáshoz.

3.4. Az Európai Bizottság szerint az eszköz kiválasztásának alapja: egy nyilvános konzultáció, amelynek keretében az Unió minden részéről az érdekelt felek valamennyi kategóriájától 189 válasz érkezett; konzultáció egy csoporttal, amely 22, különféle érdekeket képviselő szervezetből állt és hétszer találkozott; szemináriumok a tagállamokkal és találkozók a nemzeti végrehajtó hatóságokkal, a fogyasztóvédelmi együttműködési bizottsággal és a fogyasztóügyért felelős nemzeti hatóságokkal, valamint a fogyasztóügyi hálózattal (2015. május). A minta hitelessége utólag megkérdőjeleződött annak korlátozott mérete miatt ([11]).

3.4.1. Mindazonáltal az ismert és közzétett eredmények szerint ([12]) nincsen egyértelmű többség a választott lehetőség mellett: a fogyasztói szövetségek nyíltan ellenzik minden és bármely formáját a kereskedő székhelye szerinti jog alkalmazásának, a szakmai szövetségek többsége és egyes tudósok pedig támogatják ezt a lehetőséget. A tagállamok többsége a maga részéről megkérdőjelezi, hogy szükség van-e új jogalkotásra a távértékesítés terén (amelybe már beletartozik az online értékesítés), illetve különösen két irányelv elfogadására, tekintettel arra, hogy nehéz pontos és egyértelműen meghatározott iránymutatásokat levonni belőlük. Első ránézésre a konzultációkra adott válaszok objektív elemzése alapján úgy tűnik, hogy az 5. lehetőség mellett alakul ki általános konszenzus a piaci szereplők és a fogyasztók körében – bár ez nyilvánvalóan függ az ágazat által alkalmazandó szerződésminták tartalmától és a bizalmi jegy uniós vállalatok általi alkalmazásának és elfogadottságának mértékétől –, egyebek mellett azért, mert alacsonyabb költségekkel jár a piaci szereplők számára.

([7]) Az EGSZB véleménye: HL C 13., 2016.1.15., 192. o.
([8]) Az EGSZB véleménye: HL C 230., 2015.7.14., 66. o.
([9]) Az EGSZB véleményei: HL C 108., 2004.4.30., 81. o., HL C 317., 2009.12.23., 54. o. és HL C 181., 2012.6.21., 75. o.
([10]) A Tanács 93/13/EGK irányelve (1993. április 5.) a fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről, a későbbiekben a 2011. október 25-i, 2011/83/EU európai parlamenti és tanácsi irányelvvel módosítva.
([11]) Az EGSZB véleménye: HL C 383., 2015.11.17., 57. o.
([12]) http://ec.europa.eu/justice/newsroom/contract/opinion/

3.5. Végezetül fontos emlékeztetni arra, hogy a fogyasztói jogok digitális környezetben való érvényesítésének témájában az EGSZB-nek már alkalma nyílt arra, hogy részletesen kifejtse álláspontját különböző véleményekben. Ezekben alapvető irányvonalat határozott meg, amely szerint a „valós", offline világban (azaz a személyes kapcsolatokban) elismert jogoknak összhangban kell lenniük az online világban elfogadottakkal, ám anélkül, hogy sérülnének a digitális (immateriális) tartalmakkal való tranzakciók sajátosságai vagy megfelelő formái, és minden esetben a jogok megerősítésére, nem pedig csökkentésére vagy meggyengítésére kell törekedni. Az áruk internetes értékesítésére vonatkozó javaslattal az Európai Bizottság két rendszert hozott létre, mivel eltérően kezeli az áruk online és offline értékesítését, ami elfogadhatatlan.

4. **Részletes megjegyzések**

4.1. A fenti megjegyzések nem jelentik azt, hogy az EGSZB nem támogatja teljes mértékben annak szükségességét és lehetőségét, hogy a vizsgált irányelvjavaslatokhoz kapcsolódó témák közül néhány – különösen a digitális tartalmak online értékesítése – szabályozásra kerüljön. A tárgyi eszközök online értékesítése kapcsán az EGSZB azt javasolja, hogy az elfogadás a REFIT keretében történjen. Az alábbiakban az egyes szövegek kapcsán közölt megjegyzések nyilvánvaló terjedelmi okok miatt csupán azokra a pontokra vonatkoznak, amelyek kapcsán nem értünk egyet a javasolt cikkel.

4.2. **Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre az áruk internetes és egyéb távértékesítésére irányuló szerződések egyes vonatkozásairól (COM(2015) 635 final – 2015/0288 (COD))**

4.2.1. Már a jogalap kapcsán – a korábbi EGSZB-véleményekkel összhangban – a fogyasztók képviselői és az EGSZB-tagok általában úgy vélik, hogy annak inkább az EUMSZ 169. cikke (2) bekezdésének kellene lennie, mivel alapvetően a fogyasztói jogok meghatározásáról és védelméről van szó, nem pedig kizárólag az egységes piac kiteljesítéséről. Néhány EGSZB-tag, akik elsősorban szakmai szövetségeket képviselnek, az egységes piac kiteljesítésének szempontját emelik ki, és egyetértenek az Európai Bizottsággal.

4.2.2. Mivel a választott forma az irányelv, az EGSZB úgy véli, hogy annak a minimális harmonizációt kell céloznia a jelenlegi, adásvételről és jótállásról szóló irányelv (1999/44/EK irányelv) modelljét követve, hiszen a választott forma nagyobb „töredezettséget", kisebb jogbiztonságot és két védelmi osztályt eredményez; a most bevezetett „javító intézkedéseket" pedig a „valós" világban történő értékesítésre is alkalmazni kell.

4.2.3. Tekintettel a fogyasztóvédelmi jogszabályok összetettségére, a javaslat számos további szabállyal is kölcsönhatásban van, kiegészíti azokat ([13]), ám fölöslegesen jelentős erőfeszítéseket követel meg az értelmezés terén. Ez ellentétes a „minőségi jogalkotás" csomag helyénvaló szabályaival, és fokozott nehézségeket okoz az átültetés terén, mivel biztosítani kell az összhangot az említett közösségi joganyagot átültető és kiegészítő, hatályos nemzeti szabályokkal, ezek pedig tagállamonként eltérőek.

4.2.4. Az EGSZB emiatt szívesebben látná, ha az említett irányelvjavaslatban foglalt szabályok az 1999/44/EK irányelv REFIT program keretében történő felülvizsgálatát kísérnék.

4.2.5. Az alábbiakban ajánlásokat teszünk a javaslat egyes intézkedéseinek néhány konkrét módosítására.

4.2.5.1. ***1. cikk – Tárgy***

Egyes szolgáltatások internetes vagy távértékesítésére irányuló szerződéseket, például a lízingbe adást nem kellene kizárni az irányelv hatálya alól.

4.2.5.2. ***2. cikk – Fogalommeghatározások***

1. A „kereskedelmi jótállás" fogalmának tartalmaznia kellene más kompenzációs formákat is; enélkül nem lehet úgy tekinteni, hogy azokra a formákra is vonatkoznak a 15. cikk rendelkezései.

([13]) 2011/83/EU irányelv (HL L 304., 2011.11.22., 64. o.); A 2009/125/EK irányelv (HL L 285., 2009.10.31., 10. o.) és a 2010. május 19-i, 2010/30/EU irányelv (HL L 153., 2010.6.18., 1. o.).

2. A birtokba vehető ingóságok fogalma nincsen pozitív módon meghatározva, ami miatt azt a tagállamok eltérőképpen értelmezhetik.

3. Szintén nincsenek kizárva olyan, saját jogszabállyal rendelkező terméktípusok, mint a gyógyszerek, orvostechnikai eszközök – pedig ezek más fogyasztóvédelmi jogszabályok hatálya alól kikerültek.

4. Nincsen meghatározva, hogy az internetes platformok „eladóknak" tekinthetők-e.

5. Nincsen meghatározva a gyártó fogalma sem, ami pedig szükséges lenne a fogyasztóval szembeni közvetlen felelősségvállalásához, amit a 16. cikk rendelkezései írnak elő.

4.2.5.3. ***3. cikk – A harmonizáció szintje***

A harmonizáció szintjének minimálisnak kellene lennie, ennek minden, a hatályos rendszerrel kapcsolatos következményével együtt.

4.2.5.4. ***4. és 5. cikk – Szerződésszerűség***

1. A „tartósság" feltételét is be kellene építeni ([14]), és ehhez kellene igazítani a jótállási időszak érvényességét.

2. A szerződésszerűség követelményeit negatív módon kellene meghatározni, hogy kifejezetten felmentsük a fogyasztót a bizonyítási kötelezettség alól azt illetően, hogy a termék nem megfelelő, és ez a kötelezettség az eladót terhelje.

3. A cikk alóli kivételek megfogalmazása az eladó általános felelősség alóli felmentését eredményezi, ezt pedig nem lehet a fogyasztóval szemben alkalmazni a jogorvoslathoz való jog sérelme nélkül (a VW-ügyre is érvényes).

4.2.5.5. ***7. cikk – Harmadik személyek jogai***

A cikk vége kiegészítendő az alábbiakkal: „[…] kivéve, ha a felek kifejezetten így egyeznek meg, és ezt a szerződés feltételeiben pontosan rögzítik".

4.2.5.6. ***8. cikk – A szerződésszerűség megállapítására irányadó időpont***

1. A (2) pont vége kiegészítendő az alábbiakkal: „[…] kivéve azokat a helyzeteket, amikor az üzembe helyezés különös bonyolultsága miatt több időre van szükség, és erről megállapodás születik az eladóval."

2. A javaslatban az eladóval való kapcsolatra vonatkozóan megállapított jogoknak bármely jóhiszemű birtokos kapcsán is érvényesnek kell lenniük.

4.2.5.7. ***9. cikk – Hibás teljesítés esetén a fogyasztó rendelkezésére álló jogorvoslatok***

1. A rendelkezés nem tartalmazza annak lehetőségét, hogy az árut azonnal visszaadják és a vételárat visszafizessék, ami ellenétes a számos tagállamban – jelentős eltérésekkel – érvényes fogyasztói joggal (Görögország, Portugália, Írország, Egyesült Királyság, Dánia, Litvánia).

2. Az „észszerű határidő" fogalma szubjektív és módot ad az eltérő átültetésre ezen az alapvető jelentőségű területen, ez pedig nem összeegyeztethető a maximális harmonizáció jellegével. Például olyan országokban, mint Bulgária, Franciaország, Portugália és Luxemburg, a határidő 30 nap; Magyarországon, Romániában, Görögországban és Észtországban ez 15 nap. A rendelkezésnek az EU országaiban alkalmazottak közül a leghosszabb – 15 napos – határidőt kellene előírnia.

3. A (3) bekezdés a) pontjában szereplő „lehetetlen" szót a „műszakilag lehetetlen" kifejezéssel kellene helyettesíteni.

([14]) Az EGSZB véleménye: HL C 67., 2014.3.6., 23. o.

4. Ugyanígy, a „jelentős kényelmetlenség” is szubjektív, ezért törlendő vagy az osztrák jogban használt formulával – „a lehető legkisebb kényelmetlenség” – helyettesítendő. Ezt ki kellene egészíteni annak a lehetőségével, hogy a javítás idejére azonnal a fogyasztó rendelkezésére bocsássanak egy hasonló, ideiglenes helyettesítő terméket.

5. Az Európai Bizottság javaslata nem vette figyelembe különféle nemzeti jogok (Franciaország, Málta, Görögország, Románia, Portugália és Szlovénia) immár állandó követelményét, amely szerint a viszonteladókat ellátó gyártók a termék várható életciklusának időszaka alatt kötelesek az eladók számára fenntartani vagy adott időn belül leszállítani egy megfelelő készletet a pótalkatrészekből. Ez a kérdés a tervezett elavuláshoz és a cserealkatrész jótállási idejéhez kapcsolódik.

6. Az Európai Bizottságnak be kellene vezetnie az eladónak az áru ideiglenes helyettesítésére vonatkozó kötelezettségét.

4.2.5.8. ***10. cikk – Az áru cseréje***

1. Az Európai Bizottság nem írja elő a jótállási időszak felfüggesztését a javítás és a csere idejére, ami a legtöbb nemzeti jogszabályban szerepel. Ugyanez igaz esetleges közvetítés, választott bírósági vagy bírósági eljárás idejére is.

2. Csere esetén az átadás időpontjától számítva újabb, azonos jótállási időszaknak kell kezdődnie a csereáru vonatkozásában.

4.2.5.9. ***11. cikk – A fogyasztó választása a javítás és a csere között***

1. A „jelentős” jelzőt a fentebb említett okok miatt törölni kellene.

2. „Visszatérő” hibák esetén a fogyasztó számára automatikusan lehetőséget kell biztosítani a szerződés felbontására.

4.2.5.10 . ***13. cikk – A fogyasztónak a szerződés felmondásához való joga***

1. Erősen megkérdőjelezhető az, hogy a fogyasztó a szerződés felmondása esetén fizetni köteles az áru használatáért, elhasználódásáért vagy értékcsökkenéséért.

2. Az Európai Bíróság egyébként már jelezte, hogy a cseréhez való jog gyakorlása esetén a fogyasztót nem lehet kötelezni arra, hogy a hibás termék használatáért kompenzációt fizessen (Quelle-ügy) ([15]).

3. Nem világos, hogy mekkora a visszafizetendő érték olyan esetben, amikor a vásárlás során egyetlen ár volt megadva több, nem megkülönböztetett áru együtteséhez.

4.2.5.11. ***14. cikk – Határidők***

Ennek az időszaknak figyelembe kellene vennie az egyes tagállamokban (Finnország, Hollandia, Svédország és Egyesült Királyság) már létező jótállási határidőket, amelyek tekintettel vannak a tartósságra és a tervezett elavulásra.

4.2.5.12 . ***15. cikk – Kereskedelmi jótállás***

1. Az (1) bekezdés új, d) ponttal egészítendő ki: „egyéb, az eladó által harmadik felek nevében nyújtott jótállás, amelyek célja a garanciavállalás (berendezés biztosítása, márkagarancia stb.)”.

2. Tájékoztatást kellene adni ezenkívül annak a lehetőségéről is, hogy a kereskedelmi garanciát harmadik feleknek adják tovább.

4.2.5.13. ***16. cikk – A jogorvoslathoz való jog***

1. Az, hogy ezen a téren nem történik harmonizáció, fontos forrása az irányelv végrehajtása terén való eltéréseknek, és ez káros hatással van a kereskedelemre.

2. A szabálynak elő kellene írnia a gyártó közvetlen és egyetemleges felelősségét a fogyasztóval szemben azokban az esetekben, amikor a fogyasztó az áru javítását vagy cseréjét választja.

([15]) C-404/06. sz. ügy – Az Európai Bíróság (első tanács) 2008. április 17-i ítélete http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?qid=1461850459727&uri=CELEX%3A62006CC0404.

3. Elő kellene írni azt is, hogy amennyiben az eladó a gyártóval szemben jogorvoslatot kezdeményez, akkor joga van a felmerült költségek teljes összegének megtérítésére.

4. A fenti pontokban is említettek szerint rögzíteni kellene azoknak az internetes platformoknak az egyetemleges felelősségét, amelyeken keresztül a fogyasztó megvásárolta az árut.

4.2.5.14 . ***17. cikk – Végrehajtás***

A fogyasztók valódi védelme és a tisztességes verseny előtt álló egyik legfontosabb akadályt az jelenti, hogy nem történik harmonizáció az irányelv végrehajtásának felügyeletével kapcsolatos aspektusok terén.

4.3. **Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a digitálistartalom-szolgáltatásra irányuló szerződések egyes vonatkozásairól (COM(2015) 634 final – 2015/0287 (COD))**

4.3.1. Amint azt maga az Európai Bizottság is kijelenti, a javaslat indokai, a szakértői vélemények és a hatásvizsgálatok mindkét javaslatra vonatkoznak, mivel a két javaslat egy közös célkitűzéseket tartalmazó csomag része. Az EGSZB ezért nem ismétli meg a mindkét javaslatra vonatkozó általános jellegű kérdéseket, és csak a specifikus jellegű szempontokra vonatkozó megjegyzések tételére szorítkozik. Már itt utalni kell azonban arra, hogy a javaslat általában véve érdemes az EGSZB elvi támogatására – ezt különösen az alábbiak indokolják:

a) a fogyasztók különleges védelme az immateriális javak online vásárlása során, amit a termékek egyre növekvő összetettsége, az alku átláthatóságának hiánya, az adatok bizalmas jellegének, védelmének és biztonságának fokozott veszélybe kerülése, a tisztességtelen eljárások és feltételek különleges formái, a rejtett költségek, a helyszíntől függően változó költségek, illetve az alkalmazott eszközök (internet, mobiltelefonok, közösségi hálózatok stb.) alacsonyabb konzisztenciája indokol;

b) sürgős szükség van egy világos rendelet kialakítására egy olyan területen, ahol láthatólag csak egyetlen ország (az Egyesült Királyság) rendelkezik az ilyen szerződésekre vonatkozó specifikus szabályozással;

c) a magas szintű fogyasztóvédelem felé irányuló és a vállalkozások és fogyasztók közötti (B2C) szerződésekre korlátozódó maximális szintű harmonizációra való törekvés helyénvaló, ám ezt jobb lenne rendeletben szabályozni;

d) egységes módon meg kell határozni az ilyen típusú szerződések jogi jellegét;

e) annak szükségessége, hogy globálisan közelítsünk egy sor más, a digitális egységes piaci stratégiában körvonalazott intézkedéshez, amilyenek például a tartalmak határokon átnyúló hordozhatóságával, a platformok szerepével, a szabad adatforgalommal, az európai számítási felhővel, a héaszabályozásokból eredő költségekkel kapcsolatos kezdeményezések, valamint a tartalmak hordozhatóságának és interoperabilitásának garantálását célzó fellépések – ennek során szem előtt tartva az online vitarendezési platform működésének megkezdését ([16]) és a fogyasztóvédelmi jogszabályok alkalmazásáért felelős nemzeti hatóságok közötti együttműködésről szóló, 2004. október 27-i 2006/2004/EK rendelet felülvizsgálatát;

f) az egyének személyes adatok kezelésével kapcsolatos védelmének szükségességét a személyes adatok feldolgozása vonatkozásában az egyének védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról szóló, 1995. október 24-i 1995/46/EK irányelv ([17]), valamint az elektronikus hírközlési ágazatban a személyes adatok kezeléséről, feldolgozásáról és a magánélet védelméről szóló, 2002. július 12-i 2002/58/EK irányelv ([18]) szabályozza. Ezek a jogszabályok egészében alkalmazandók a digitálistartalom-szolgáltatásra, amennyiben következményekkel járnak a személyes adatok kezelése szintjén;

g) az elektronikus hírközlési szolgáltatásokra vonatkozó szabályozási csomag felülvizsgálata;

h) annak szükségessége, hogy kiemelt helyet biztosítsunk a számítási felhőhöz kapcsolódó szerződések számára.

([16]) HL L 165., 2013.6.18., 1. o.
([17]) HL L 281., 1995.11.23., 31. o.
([18]) HL L 201., 2002.7.31., 37. o.

4.3.2. Az alábbiakban ajánlást teszünk a javaslat néhány intézkedésének konkrét módosítására. A javaslat egyébként 24. cikkből áll, nem pedig 20-ból, amint az néhány változatban hibásan szerepel (5. pont).

4.3.2.1. ***1. cikk – Tárgy***

Az, hogy a tárgy egyértelműen a „szolgáltatásra irányuló szerződés", amit a 2. cikk (1) és (10) bekezdésében meghatározott „digitális tartalom" és „szolgáltatás" definíciója is illusztrál, nyomatékosabbá teszi az előző irányelvjavaslat 1. cikkéhez tett ajánlást.

4.3.2.2. ***2. cikk – Fogalommeghatározások***

Itt is érvényes az a javaslat, hogy a fogyasztó meghatározását egészítsék ki az egyéni szabadfoglalkozásúakkal.

4.3.2.3. ***3. cikk – Hatály***

1. Az EGSZB elfogadhatónak tartja, hogy a fizetés természetben történjen („a fogyasztó pénztől eltérő […] ellentételezést nyújt"), amennyiben ezt az elképzelést pontosan meghatározzák tartalmilag; a személyes adatok vagy bármely más egyéb adat formájában biztosított ellentételezés esetén pedig rögzíteni kell az adatok jellegét, illetve a feltételeket és körülményeket.

2. Tisztázni kell azt is, hogy bizonyos szolgáltatások, mint a fizetős csatornák („pay TV"), illetve a *Google* és *Facebook Messenger* szolgáltatásai ideértendők-e, továbbá hogy bizonyos fizikai hozzáférési csatornák vagy a tárgyak internete materiális vagy immateriális javaknak számít-e.

3. Nem világos, hogy az egészségügyi szolgáltatások, a szerencsejáték- és a pénzügyi szolgáltatások az (5) bekezdés a) pontjában foglalt kivételek közé tartoznak-e. Ez a kérdés további tisztázásra szorul a jogi bizonytalanság elkerülése érdekében.

4. Nem világos, hogy ebbe a körbe tartoznak-e az úgynevezett „rejtett fizetések", azaz olyan szolgáltatások, amelyeket ingyenesen nyújtanak, de a teljesítés ideje alatt más szolgáltatásokat is magukban foglalhatnak, amelyek már fizetősek.

5. A 3. cikk (4) bekezdésben azon adatok vonatkozásában, amelyek kezelése szigorúan szükséges, nemcsak a szerződés teljesítését, hanem annak megkötését is meg kell említeni; ezen adatok kezelését a személyes adatokról szóló jogszabályban előírt szabályoknak megfelelően kell engedélyezni.

6. Alapvető annak tisztázása is, hogy mi a különbség az online termékek és szolgáltatások, valamint a teljes mértékben tárgyi eszközökhöz kapcsolódók között, mint amilyenek a testen hordható egységek (*wearables*) vagy a tárgyak internete, amelyek kapcsán a folyamat nagy része digitális szinten zajlik, ám annak alapja egy kézzelfogható tárgy léte.

7. Biztosítani kell, hogy az adatközpont-szolgáltatásokat, különösen az úgynevezett számítási felhővel kapcsolatos szolgáltatásokat egyértelműen meghatározzák a javaslatban, függetlenül attól, hogy ezek ingyenesek vagy ellentételezés fejében zajlanak, tekintettel arra, hogy sok esetben kapcsolódnak más, a fogyasztóknak szánt szolgáltatásokhoz vagy termékekhez, és így felmerül a kockázat, hogy kimaradnának az irányelv hatálya alól.

8. Az intézkedés keretében tisztázni kell azt is, hogy a digitálistartalom-szolgáltatások kombinációja hírközlési szolgáltatásokkal, mint amilyen a Facebook Messenger vagy a Google Hangout, idetartoznak-e, hiszen ezeket jelenleg az elektronikus hírközlési szolgáltatásokról szóló 2002/21/EK irányelv szabályozza, és általában elfogadott, hogy néhány ilyen szolgáltatást elektronikus hírközlési szolgáltatásnak kell tekinteni, ami a fogyasztó magasabb szintű védelmével jár.

9. Ugyanígy nincsenek egyértelműen megkülönböztetve azok az esetek, amikor a személyes adatok megszerzése csupán a szerződés teljesítéséhez vagy a jogszabályi előírások teljesítéséhez szükséges. Az EGSZB ezért azt javasolja, hogy elővigyázatosságból az irányelvet minden olyan szolgáltatásra alkalmazzák, amelyek nyújtásához személyes adatok átadására van szükség, és ezek közül csak azok jelentsenek kivételt, amelyek kapcsán a szolgáltató kifejezetten bizonyítja, hogy az adatok csak a szerződés teljesítéséhez vagy a jogszabályi előírások teljesítéséhez szükségesek.

10. A (4) bekezdés kapcsán még azt is tisztázni kell, hogy a személyes adatok megszerzésének mikor célja a szerződés teljesítése vagy a jogszabályi előírásoknak való megfelelés. Más ágazatokban, például a távközlésben vagy az energiaiparban ugyanis bár a szerződés teljesítéséhez engedélyezik a személyes adatok felhasználását, azokat sok esetben a vállalatok kereskedelmi kampányaihoz is felhasználják. Különösen azt kell egyértelművé tenni, hogy mindez vonatkozik-e a pénzen kívül más ellentételezési formákra is.

4.3.2.4. ***4. cikk – A harmonizáció szintje***

Az EGSZB elfogadja a javasolt maximális harmonizáció indokolását, amennyiben garantálva lesz a fogyasztóvédelem legmagasabb szintje.

4.3.2.5. ***5. cikk – A digitális tartalom szolgáltatása***

Nem világos, hogy a (2) bekezdésben kifejezett kötelezettségként meghatározott „azonnali hatállyal” megkezdendő tartalomszolgáltatás összhangban van-e a 2011/83/EU irányelvvel, amely az azonnali szolgáltatásnyújtás kapcsán a fogyasztó jóváhagyását írja elő, ugyanakkor pedig 14 napos elállási határidőt tartalmaz (az irányelv 16. cikkének m) pontja). Tanácsosnak tűnik harmonizálni a szabályokat ezen a téren, hogy elkerüljük a jogszabályok közötti átfedéseket, amelyek a vállalatok és a fogyasztók számára egyaránt károsak.

4.3.2.6. ***6. cikk – A digitális tartalom szerződésszerűsége***

1. Az (1) bekezdésből törlendő a „ha adott esetben” szófordulat.

2. Az (1) bekezdés b) pontjában „a fogyasztó által meghatározott bármely konkrét célra” után beillesztendő: „vagy a fogyasztó által jogosan elvárt célra”.

3. A (2) bekezdés bevezető részéből és b) pontjából törlendő az „adott esetben” szófordulat.

4.3.2.7. ***9. cikk – Bizonyítási teher***

A (3) bekezdésből törlendő: „lehetséges és”.

4.3.2.8. ***11. cikk – A szolgáltatás elmulasztása esetén fennálló jogorvoslati lehetőség***

A cikk megfogalmazása nem veszi figyelembe az ideiglenes csomagban történő tartalomszolgáltatási modelleket, amelyek esetében nehéz a csomag teljes árának arányában számszerűsíteni egy film nem elérhetőségét. Nem veszi figyelembe azt a lehetőséget sem, hogy azonos árszinten más tartalmakat szolgáltassanak (a felhasználók előnyben részesítik ezt a megoldást).

4.3.2.9. ***12. cikk – A szerződésszerűség hiánya esetén fennálló jogorvoslati lehetőségek***

A (2) pontban az „észszerű időn belül” helyett: „indokolatlan késedelem nélkül”.

4.3.2.10 . ***13. cikk – Felmondás***

1. (2) bekezdés b) pont: „a szolgáltató minden elvárható intézkedést megtesz annak érdekében, hogy tartózkodjon” helyett „a szolgáltató tartózkodik”.

2. A c), d) és e) pont a szerzői jogra vonatkozó rendelettől függ, ami jelenleg még nem ismert.

4.3.2.11 . ***16. cikk – Hosszú távú szerződések felmondásához való jog***

Az említett időszaknak mindössze 6 hónaposnak kellene lennie.

Kifejezetten rögzíteni kell, hogy a felmondás nem jár költségekkel.

Kelt Brüsszelben, 2016. április 27-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Georges DASSIS

MELLÉKLET

I. A szekcióvélemény alábbi pontja módosításra került egy a Közgyűlés által kompromisszummal elfogadott módosító indítvány miatt, jóllehet a leadott szavazatok több mint egynegyede a szöveg eredeti formájában történő megőrzését támogatta (az eljárási szabályzat 54. cikkének (4) bekezdése):

a) **3.4.1. pont**

Mindazonáltal az ismert és közzétett eredmények szerint nincsen egyértelmű többség a választott lehetőség mellett: a fogyasztói szövetségek nyíltan ellenzik minden és bármely formáját a kereskedő székhelye szerinti jog alkalmazásának, jóllehet ~~más~~ a szakmai szövetségek többsége és egyes tudósok ~~pedig~~ támogatják ezt a lehetőséget. A tagállamok többsége a maga részéről megkérdőjelezi, hogy szükség van-e új jogalkotásra a távértékesítés terén (amelybe már beletartozik az online értékesítés), illetve különösen két irányelv elfogadására, tekintettel arra, hogy nehéz pontos és egyértelműen meghatározott iránymutatásokat levonni belőlük. Első ránézésre a konzultációkra adott válaszok objektív elemzése alapján úgy tűnik, hogy az 5. lehetőség mellett alakul ki általános konszenzus a piaci szereplők és a fogyasztók körében – bár ez nyilvánvalóan függ az ágazat által alkalmazandó szerződésminták tartalmától és a bizalmi jegy uniós vállalatok általi alkalmazásának és elfogadottságának mértékétől –, egyebek mellett azért, mert alacsonyabb költségekkel jár a piaci szereplők számára.

A szavazás eredménye:

Mellette: 115

Ellene: 91

Tartózkodott: 18

II. A következő kompromisszumos módosító indítványokat, amelyeknél a támogató szavazatok száma az összes leadott szavazat legalább egynegyede volt, a Közgyűlés elutasította (az eljárási szabályzat 54. cikkének (3) bekezdése):

b) **4.2.1. pont**

Már a jogalap kapcsán – a korábbi EGSZB-véleményekkel összhangban – az EGSZB-tagok többsége, köztük a fogyasztók képviselői ~~és az EGSZB-tagok általában~~ úgy vélik, hogy annak inkább az EUMSZ 169. cikke (2) bekezdésének kellene lennie, mivel alapvetően a fogyasztói jogok meghatározásáról és védelméről van szó, nem pedig ~~kizárólag~~ az egységes piac kiteljesítéséről. ~~Néhány EGSZB-tag, akik elsősorban~~ Az EGSZB azon szakmai képviselői, akik fontosnak tartják a világos szabályrendszerhez való igazodást, ~~szövetségeket képviselnek, az egységes piac kiteljesítésének szempontját emelik ki, és~~ egyetértenek az Európai Bizottsággal.

A szavazás eredménye:

Mellette: 110

Ellene: 110

Tartózkodott: 10

Az eljárási szabályzat 56. cikkének (6) bekezdése szerint amennyiben a szavazás során az „igen” és a „nem” szavazatok száma egyenlő, az ülést vezető elnök szavazata dönt. E szabály értelmében az elnök úgy határozott, hogy a kompromisszumos módosító indítványt nem fogadja el.

c) **4.2.2. pont**

Mivel a választott forma az irányelv, az EGSZB-tagok többsége, köztük a fogyasztókat képviselő csoportja úgy véli, hogy annak a minimális harmonizációt kell céloznia a jelenlegi, adásvételről és jótállásról szóló irányelv (1999/44/EK irányelv) modelljét követve, hiszen a választott forma nagyobb „töredezettséget”, kisebb jogbiztonságot és két védelmi osztályt eredményez; a most bevezetett „javító intézkedéseket” pedig a „valós” világban történő értékesítésre is alkalmazni kell. A szakmai szövetségek képviselői pedig egyetértenek a javaslattal abban, hogy maximális harmonizációra van szükség annak érdekében, hogy az egységes piacon egyértelműség legyen a jogok érvényesítése kapcsán.

A szavazás eredménye:

Mellette: 102

Ellene: 115

Tartózkodott: 14

d) **4.2.5.3. pont**

3. cikk – A harmonizáció szintje

Az EGSZB-tagok többsége, köztük a fogyasztói szervezetek képviselői szerint a harmonizáció szintjének minimálisnak kellene lennie, ennek minden, a hatályos rendszerrel kapcsolatos következményével együtt. A szakmai szervezetek képviselői a maximális harmonizáció mellett foglalnak állást.

A szavazás eredménye:

Mellette: 112

Ellene: 114

Tartózkodott: 12

e) **4.2.5.4. pont**

4. és 5. cikk – Szerződésszerűség

1. A „tartósság" feltételét is be kellene építeni, és ehhez kellene igazítani a jótállási időszak érvényességét.

2. Az EGSZB-tagok többsége, köztük a fogyasztói képviselők szerint a szerződésszerűség követelményeit negatív módon kellene meghatározni, hogy kifejezetten felmentsük a fogyasztót a bizonyítási kötelezettség alól azt illetően, hogy a termék nem megfelelő, és ez a kötelezettség az eladót terhelje. Az üzleti szféra képviselői azonban azt ajánlják, hogy a szerződésszerűség követelményeit általánosan határozzák meg. Véleményük szerint a szerződésszerűség megállapításának legfontosabb kritériuma az kell hogy legyen, hogy az áruk megfelelnek-e annak, amiben a felek megállapodtak (például a típus, mennyiség, minőség és egyéb jellemzők tekintetében).

3. A cikk alóli kivételek megfogalmazása az eladó általános felelősség alóli felmentését eredményezi, ezt pedig nem lehet a fogyasztóval szemben alkalmazni a jogorvoslathoz való jog sérelme nélkül ~~(a VW ügyre is érvényes)~~.

A szavazás eredménye:

Mellette: 99

Ellene: 126

Tartózkodott: 13

f) **4.2.5.7. pont**

9. cikk – Hibás teljesítés esetén a fogyasztó rendelkezésére álló jogorvoslatok

1. A fogyasztói szervezetek képviselői megjegyzik, hogy a rendelkezés nem tartalmazza annak lehetőségét, hogy az árut azonnal visszaadják és a vételárat visszafizessék, ami ellenétes a számos tagállamban – jelentős eltérésekkel – érvényes fogyasztói joggal (Görögország, Portugália, Írország, Egyesült Királyság, Dánia, Litvánia). A szakmai szervezetek képviselői egyetértenek azzal, hogy – a maximális harmonizáció elvének megfelelően – ezt a lehetőséget nem írják elő.

2. A fogyasztói szervezetek képviselői szerint a~~A~~z „észszerű határidő” fogalma szubjektív és módot ad az eltérő átültetésre ezen az alapvető jelentőségű területen, ez pedig nem összeegyeztethető a maximális harmonizáció jellegével. Például olyan országokban, mint Bulgária, Franciaország, Portugália és Luxemburg, a határidő 30 nap; Magyarországon, Romániában, Görögországban és Észtországban ez 15 nap. A rendelkezésnek az EU országaiban alkalmazottak közül a leghosszabb – 15 napos – határidőt kellene előírnia. A szakmai szervezetek képviselői kijelentik, hogy az „észszerű határidő” objektív jogszabályi megfogalmazás, amely mozgásteret biztosít az eltérő helyzetekben való alkalmazáshoz.

3. A (3) bekezdés a) pontjában szereplő „lehetetlen” szót a „műszakilag lehetetlen” kifejezéssel kellene helyettesíteni.

4. Ugyanígy, a fogyasztói szervezetek képviselői úgy érzik, hogy a „jelentős kényelmetlenség” is szubjektív, ezért törlendő vagy az osztrák jogban használt formulával – „a lehető legkisebb kényelmetlenség” – helyettesítendő. Ezt ki kellene egészíteni annak a lehetőségével, hogy a javítás idejére azonnal a fogyasztó rendelkezésére bocsássanak egy hasonló, ideiglenes helyettesítő terméket. A szakmai szervezetek képviselői felhívják a figyelmet arra, hogy ez a bevett jogszabályi formula mozgásteret biztosít az eltérő helyzetekben való alkalmazáshoz.

5. Az Európai Bizottság javaslata nem vette figyelembe különféle nemzeti jogok (Franciaország, Málta, Görögország, Románia, Portugália és Szlovénia) immár állandó követelményét, amely szerint a viszonteladókat ellátó gyártók a termék várható életciklusának időszaka alatt kötelesek az eladók számára fenntartani vagy adott időn belül leszállítani egy megfelelő készletet a pótalkatrészekből. Ez a kérdés a tervezett elavuláshoz és a cserealkatrész jótállási idejéhez kapcsolódik.

~~6. Az Európai Bizottságnak be kellene vezetnie az eladónak az áru ideiglenes helyettesítésére vonatkozó kötelezettségét.~~

A szavazás eredménye:

Mellette: 100

Ellene: 135

Tartózkodott: 2

g) **4.2.5.10. pont**

13. cikk – A fogyasztónak a szerződés felmondásához való joga

~~1. Az üzleti élet képviselői az 1999/44/EK irányelv 3. cikkének (6) bekezdésével való kiegészítést kérik, melynek értelmében csekély mértékű hiba esetén a fogyasztó nem állhat el a szerződéstől.~~

1. Erősen megkérdőjelezhető az, hogy a fogyasztó a szerződés felmondása esetén fizetni köteles az áru használatáért, elhasználódásáért vagy értékcsökkenéséért.

2. Az Európai Bíróság egyébként már jelezte, hogy a cseréhez való jog gyakorlása esetén a fogyasztót nem lehet kötelezni arra, hogy a hibás termék használatáért kompenzációt fizessen (Quelle-ügy).

3. Nem világos, hogy mekkora a visszafizetendő érték olyan esetben, amikor a vásárlás során egyetlen ár volt megadva több, nem megkülönböztetett áru együtteséhez.

4. Az üzleti élet képviselői az 1999/44/EK irányelv 3. cikkének (6) bekezdésével való kiegészítést kérik, melynek értelmében csekély mértékű hiba esetén a fogyasztó nem állhat el a szerződéstől.

A szavazás eredménye:

Mellette: 110

Ellene: 118

Tartózkodott: 18

h) **4.2.5.10. pont**

13. cikk – A fogyasztónak a szerződés felmondásához való joga

1. Az EGSZB-tagok többsége, köztük a fogyasztói szervezetek képviselői szerint e~~E~~rősen megkérdőjelezhető az, hogy a fogyasztó a szerződés felmondása esetén fizetni köteles az áru használatáért, elhasználódásáért vagy értékcsökkenéséért. A szakmai szervezetek képviselői azonban támogatják ezt a szabályt.

2. Az Európai Bíróság egyébként már jelezte, hogy a cseréhez való jog gyakorlása esetén a fogyasztót nem lehet kötelezni arra, hogy a hibás termék használatáért kompenzációt fizessen (Quelle-ügy).

3. Nem világos, hogy mekkora a visszafizetendő érték olyan esetben, amikor a vásárlás során egyetlen ár volt megadva több, nem megkülönböztetett áru együtteséhez.

A szavazás eredménye:

Mellette: 101

Ellene: 132

Tartózkodott: 10

i) **1.3. és 1.4. pont**

1.3 A tárgyalt kérdések kapcsán az EGSZB-tagok többsége, köztük a fogyasztók képviselői nem értenek egyet az Európai Bizottság által megjelölt jogalappal, és ellenzik, hogy az az EUMSZ 169. cikke legyen. Az elfogadásra kerülő eszközöknek elvileg minimális harmonizációt megkövetelő irányelveken kell alapulniuk, amint az az említett cikk (2) bekezdésének a) pontjából és (4) bekezdéséből is következik, és amihez az európai jogalkotó eddig általában tartotta is magát.

1.4 ~~Az elfogadásra kerülő eszközöknek elvileg minimális harmonizációt megkövetelő irányelveken kell alapulniuk, amint az az említett cikk (2) bekezdésének a) pontjából és (4) bekezdéséből is következik, és amihez az európai jogalkotó eddig általában tartotta is magát.~~ A szakmai szervezetek képviselői ugyanakkor egyetértenek az Európai Bizottság által megjelölt jogalappal, hiszen a belső piacot érintő kérdéseket~~ről van szó~~ tekintik elsődlegesnek, és a vállalatoknak arra van szükségük, hogy egyetlen világos szabályrendszerhez kelljen igazodniuk.

A szavazás eredménye:

Mellette: 111

Ellene: 123

Tartózkodott: 12